— Τόσο τὸ καλύτερο! εἶπε ὁ Γαβριήλ.

Ἡ Ἀλοῦζα θεώρησε τὴν ἀπάντησι αὐτὴ ὡς παραλήρημα, μὰ τὴν ἑπομένη, μὲ πλήρη διαύγεια πνεύματος, ὁ Γαβριὴλ τὴ ρώτησε:

— Δὲν σὲ ρώτησα χθές, ἂν ὁ δοὺξ ντὲ Γκὶζ ξαναγύρισε ἀπὸ τὴν Ἰταλία....

— Βρίσκεται στὸ δρόμο, ἐξοχώτατε, ἀπάντησε ἡ Ἀλοῦζα ξαφνιασμένη.

— Ὡραῖα! Πόσο ἔχει ὁ μῆνας σήμερα;

— Τέσσερες Αὐγούστου....

— Ὥστε στὶς ἑφτὰ κλείνω δυὸ μῆνες ποὺ βρίσκομαι στὸ κρεββάτι αὐτὸ τοῦ πόνου.

— Ὤ! φώναξε ἡ Ἀλοῦζα τρέμονταις. Πῶς ὁ κύριος θυμᾶται!

— Ναί, θυμᾶμαι, Ἀλοῦζα, θυμᾶμαι. Μὰ —ἐπρόσθεσε θλιβερὰ— ἂν ἐγὼ δὲν ξέχασα τίποτε, μοῦ φαίνεται πὼς οἱ ἄλλοι μὲ ξέχασαν. Δὲν ἦρθε κανεὶς νὰ ζητήση νέα μου;

— Ναί, ἐξοχώτατε, ἦρθε, ἀπάντησε μὲ φωνὴ ἀλλοιωμένη ἡ Ἀλοῦζα, ἡ ὁποία παρακολουθοῦσε μὲ ἀγωνία τὴν ἔκφρασι τοῦ κυρίου της. Ναί, ἐρχόταν μιὰ νέα ἀκόλουθος ἀπ' τὸ παλάτι δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα, γιὰ νὰ μάθη πῶς εἶσθε.... Μὰ πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν, ἀπὸ τότε δηλαδὴ ποὺ καλυτερέψατε, ἔπαψε πειὰ νὰ ἔρχεται....

— Δὲν ἔρχεται πειά! φώναξε ὁ Γαβριήλ. Ξέρεις γιατί, παραμάνα;

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε. Ἡ κυρία της, ὅπως μοῦ εἶπε ἡ ἴδια, ἐπέτυχε ἀπὸ τὸ βασιλέα τὴν ἄδεια ν' ἀποσυρθῆ σὲ μοναστῆρι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ πολέμου.

— Ἀλήθεια! φώναξε ὁ Γαβριὴλ μ' ἕνα γλυκὸ καὶ μελαγχολικὸ χαμόγελο.

Καὶ ἐνῶ ἕνα δάκρυ, τὸ πρῶτο ποὺ ἔχυνε ἀπὸ δυὸ μηνῶν, κυλοῦσε ἀργὰ στὸ μάγουλό του, ἐπρόσθεσε:

— Πολυαγαπημένη Ἄρτεμις!

— Ὤ! ἐξοχώτατε! φώναξε ἡ Ἀλοῦζα, τρελλὴ ἀπ' τὴ χαρά της. Ὤ! ἐπρόφερε αὐτὸ τὸ ὄνομα, χωρὶς νὰ πάθη τίποτε.... Ὁ Νοστράδαμος λοιπὸν γελάστηκε.... Ὁ κύριός μου σώθηκε! Ὁ κύριός μου θὰ ζήση κι' ἔτσι δὲν θὰ βρεθῶ σπὴν ἀνάγκη νὰ προδώσω τὸ μυστικό μου....

Ἡ φτωχὴ παραμάνα ἦταν τρελλὴ ἀπὸ τὴ χαρά της, μὰ ὁ Γαβριὴλ δὲν κατάλαβε τὰ τελευταῖα της λόγια καὶ εἶπε μ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο:

— Ναί, σώθηκα, καὶ ὅμως, καλή μου Ἀλοῦζα, δὲν θὰ ζήσω...

— Γιατί, ἐξοχώτατε; ρώτησε ἡ Ἀλοῦζα, τρέμοντας σύγκορμη.

— Τὸ κορμί μου ἀντιστάθηκε γενναῖα, ἀπάντησε ὁ Γαβριήλ, μὰ ἡ ψυχή μου, Ἀλοῦζα, εἶνε θανάσιμα πληγωμένη. Θὰ ἀναρρώσω ἀπ' αὐτὴ τὴ μεγάλη ἀρρώστεια... Εἶμαι πειὰ βέβαιος... Μὰ εὐτυχῶς γίνεται πόλεμος στὰ σύνορα κι' ἡ θέσις μου ὡς ἀξιωματικοῦ βρίσκεται ἐκεῖ... Μόλις μπορέσω νὰ καβαλλήσω τ' ἄλογό μου, θὰ τρέξω στὴ θέσι μου κι' ἐλπίζω πὼς δὲν θὰ ξαναγυρίσω πειά...

— Θὰ πᾶτε νὰ σκοτωθῆτε!... Παναγία Παρθένα!... Καὶ γιατί, ἐξοχώτατε;

— Γιατί;... Γιατὶ ἡ Ἄρτεμις ντὲ Πουατιὲ δὲν μοῦ εἶπε τίποτε, γιατὶ ἡ Ἄρτεμις ντὲ Κάστρο εἶνε ἴσως ἀδελφή μου, γιατὶ ὁ βασιλεὺς δολοφόνησε ἴσως τὸν πατέρα μου καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸν τιμωρήσω... Ἀφοῦ λοιπὸν οὔτε τὸν πατέρα μου μπορῶ νὰ ἐκδικήσω, οὔτε νὰ παντρευτῶ τὴν ἀδελφή μου, δὲν ἔχω πειὰ καμμιὰ δουλειὰ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο... Νὰ γιατὶ θέλω νὰ τὸν ἀφήσω...

— Ὄχι, ἐξοχώτατε, δὲν θὰ τὸν ἀφήσετε, εἶπε τότε μὲ βαθειὰ φωνὴ ἡ Ἀλοῦζα. Δὲν θὰ τὸν ἀφήσετε, γιατὶ ἔχετε πολλὰ καὶ τρομερὰ πράγματα νὰ κάνετε σ' αὐτόν... Σᾶς τὸ βεβαιώνω ἐγώ... Μὰ δὲν θὰ σᾶς μιλήσω σχετικῶς, παρὰ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ γίνετε ἐντελῶς καλὰ καὶ ποὺ ὁ κ. Νοστράδαμος θὰ μὲ βεβαιώση ὅτι θὰ μπορέσετε νὰ μ' ἀκούσετε χωρὶς νὰ πάθετε τίποτε...

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἦταν ἡ Πέμπτη τῆς ἑπομένης ἑβδομάδος. Ὁ Γαβριὴλ εἶχε τρεῖς ἡμέρες τώρα ποὺ ἔβγαινε ἔξω γιὰ νὰ προετοιμαστῆ γιὰ τὴν ἀναχώρησί του κι' ὁ Νοστράδαμος εἶχε πεῖ ὅτι τὸ βράδυ θὰ πήγαινε νὰ τὸν ἰδῆ γιὰ τελευταία φορά.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ Ἀλοῦζα βρέθηκε μόνη μαζὺ μὲ τὸν Γαβριήλ, τοῦ εἶπε:

— Ἐξοχώτατε, σκεφθήκατε καλὰ τὴν ἀπόφασι ποὺ λάβατε κι' ἐπιμένετε στὴν ἀπόφασί σας αὐτή;

— Ἐπιμένω, ἀπάντησε ὁ Γαβριήλ.

— Ὥστε θέλετε νὰ σκοτωθῆτε;

— Ναί, θὰ πάω νὰ σκοτωθῶ...

— Καὶ θέλετε νὰ πεθάνετε γιατὶ δὲν ὑπάρχει πειὰ κανένας τρόπος νὰ μάθετε ἂν ἡ Ἄρτεμις εἶνε ἀδελφή σας ἢ ὄχι;

— Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς.

— Θυμᾶστε τί σᾶς εἶχα πεῖ, ἐξοχώτατε, σχετικῶς μὲ τὸ τρομερὸ αὐτὸ μυστικό;

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τὸ κέφι τοῦ λόρδου Τσέτσερφιλδ. Γιατὶ πῆγε στὸ νεκροταφεῖο. Ἡ ἀνεξικακία τοῦ Λουδοβίκου ΙΒ΄. Ὁ Οὐγκὼ καὶ ὁ ἀμαξᾶς.... συνάδελφός του. Ἡ ὑπόσχεσις τοῦ ποιητοῦ. Γιατὶ δὲν ἐτηρήθη. Ὁ ἀμαξᾶς—ποιητὴς μαίνεται. Μιὰ ἀποτυχοῦσα δολοφονία καὶ μιὰ ἐπιτυχοῦσα αὐτοκτονία, κτλ. κτλ.

Ὁ ὀνομαστὸς γιὰ τὴν ἀβρότητα καὶ τὴ λεπτότητά του λόρδος Τσέτσερφιλδ, διετήρησε τὴν εὐθυμία καὶ τὴ φαιδρότητά του ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Λίγο προτοῦ πεθάνει, μπῆκε στὸ ἁμάξι του καὶ τράβηξε γιὰ τὸ νεκροταφεῖο.

— Μυλόρδε, τοῦ εἶπε κάποιος, ὅταν γύρισε, πήγατε ὡς ἐκεῖ γιὰ νὰ πάρετε τὸν ἀέρα σας;

— Ὄχι, κύριε, ἀποκρίθηκε ὁ Τσέτσερφιλδ. Ἔκανα μιὰ γενικὴ ....πρόβα τῆς κηδείας μου!

* * *

Ὅταν ὁ μουσουργὸς Ραμὲ βρισκόταν στὶς τελευταῖες του στιγμές, μαζὺ μὲ τοὺς οἰκείους του, παράστεκε στὸ κρεββάτι του κι' ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ τελευταῖος, νομίζοντας πὼς ὁ Ραμὲ εἶχε παραδώσει τὸ πνεῦμα του, ἄρχισε νὰ ψάλλη μὲ σιγανὴ φωνή.

Τότε ὁ μουσουργὸς ἄνοιξε τὰ μάτια του, καὶ συγκεντρώνοντας τὶς τελευταῖες του δυνάμεις, εἶπε προτοῦ ξεψυχήση:

— Μὰ τί σᾶς ἦρθε νὰ ψάλετε, κύριε ἐφημέριε! Κάνετε.... παραφωνίες!....

* * *

Ὅταν ὁ Λουδοβῖκος ΙΒ΄ ἔφερε ἀκόμα τὸν τίτλο τοῦ δουκὸς τῆς Ὀρλεάνης, εἶχε ὑποστεῖ πολλὲς προσβολὲς καὶ καταδιώξεις ἀπὸ τὴν ἀντιβασίλισσα Ἄννα τῆς Γαλλίας.

Ὅταν ἀργότερα ὁ Λουδοβῖκος ἀνέβηκε στὸ θρόνο τῆς Γαλλίας, οἱ αὐλικοί του ἄρχισαν νὰ τὸν πιέζουν γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὴν προηγήπισσα γιὰ ὅσα τοῦ ἔκαμε.

— Δὲν εἶνε σωστό, ἀποκρίθηκε ὁ μεγαλόψυχος μονάρχης, νὰ λάβη ἐκδίκησι ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας γιὰ τὶς προσβολὲς ποὺ ἔγιναν στὸ δοῦκα τῆς Ὀρλεάνης!

* * *

Μιὰ μέρα ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ, θέλοντας νὰ πάη στὸ δάσος τῆς Βουλώνης, κατέβηκε ἀπ' τὸ σπίτι του καὶ φώναξε στὸν πρῶτο ἁμαξᾶ ποὺ συνάντησε μπρός του. Ὁ ἁμαξᾶς, ποὺ ἔτυχε νὰ γνωρίζη τὸν ποιητή, σταμάτησε καὶ τὸν ἐπῆρε στὸ ὄχημά του, καταγοητευμένος.

Στὸ δρόμο ποὺ πήγαιναν, ὁ φίλος μας πῆρε θάρρος καὶ φανέρωσε στὸν Οὐγκώ, ὅτι κι' αὐτὸς ἔγραφε στίχους. Ὁ ποιητής, ποὺ ἦταν φαίνεται στὰ κέφια του ἐκείνη τὴν ἡμέρα, τὸν ἀπεκάλεσε «ἀγαπητὸ συνάδελφο» καὶ τὸν ἐκάλεσε μάλιστα σὲ γεῦμα, ὅπου τὸν ἔβαλε νὰ καθήση δεξιά του.

Ἔκτοτε ὁ ἁμαξᾶς—ποιητὴς περίμενε τακτικὰ τὸν Οὐγκὼ κάτω ἀπ' τὸ σπίτι του καὶ τὸν μετέφερε στὴ Γερουσία. Εἶχε κατορθώσει μάλιστα νὰ ἀποσπάση ἀπ' τὸν Οὐγκὼ τὴν ὑπόσχεσι.... ὅτι ἅμα θὰ πέθαινε, οἱ οἰκεῖοι του θὰ προτιμοῦσαν αὐτὸν γιὰ τὴ μεταφορὰ τοῦ νεκροῦ του.

Κατὰ τὸ θάνατο ὅμως τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ἡ διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ τῆς κηδείας δὲν ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιθυμία τοῦ νεκροῦ καὶ κάλεσε ἄλλον ἁμαξᾶ. Τότε ὁ ἁμαξᾶς—ποιητὴς θύμωσε τόσο πολὺ γιὰ τὴν ἀθέτησι τῆς ὑποσχέσεως ποὺ τοῦ εἶχε δοθεῖ καὶ ποὺ πίστευε ὅτι συμπεριλαμβανόταν μεταξὺ τῶν ὅρων τῆς διαθήκης τοῦ Οὐγκώ, ὥστε ἐπεχείρησε νὰ δολοφονήση τὸν πρόεδρο τῆς διοργανωτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ δολοφονικὴ ἀπόπειρα ὅμως ἀπέτυχε καὶ ὁ ἀπελπισμένος ἁμαξᾶς αὐτοκτόνησε τὴν ἴδια μέρα!...

* * *

Ρώτησαν κάποτε τὸν Ἀριστοτέλη γιατὶ οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονται τόσην ἀγάπη πρὸς τὴν ὠμορφιά.

— Αὐτὴ τὴν ἐρώτησι, ἀποκρίθηκε ὁ φιλόσοφος, μόνο ἕνας... τυφλὸς θὰ μποροῦσε νὰ τὴν κάμη!

* * *

Ὅταν ὁ Φοντενὲλ βρισκόταν πειὰ σὲ προχωρημένη ἡλικία καὶ δὲν ἔγραφε τίποτε ἀξιόλογο, ὁ ἀντιπαλός του Ντιντερὼ ἔλεγε γι' αὐτόν:

— Μοιάζει μ' ἕνα παμπάλαιο κι' ἔρημο σπίτι, στὸ ὁποῖο ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ παρουσιάζονται φαντάσματα!